

Dagbok från min resa med Föreningen Norden/Härryda till Orkney/Shetlandsöarna den 9–16 september 2026

Efter att under en längre tid haft Orkneyöarna/Shetland som tema i studiecirkel var förväntan stor.

Vad skulle jag känna igen? Vilken skillnad skulle jag uppleva att det finns mellan öarna? Blåser och regnar det varje dag? Etc., etc.

Dag 1

Landvetter – Inverness

Taxin kom kl. 03.30. På Landvetter möttes hela gruppen, 30 personer. Flyg till Aberdeen, Skottland.

Aberdeen är staden mellan floderna Don och Dee och är känd som "granitstaden" och "oljestaden". Staden har en viktig hamn och är ett regionalt centrum för Skottland.

Under en guidad stadsrundtur såg vi kyrkor, katedralen St. Machar och ett känt universitet grundat 1494. Utanför staden ligger som sig bör flera golfbanor.

Efter lunch fortsatte vi till **Inverness** med övernattning på Royal Highland Hotel. Vissa avslutade dagen med ett pubbesök.

*Kings College i Aberdeen
Grundat 1494*

Dag 2

Inverness – Stromness

Dagen börjar med ett besök på det magnifika slottet **Dunrobin Castle & Gardens**, i grevskapet Aberdeenshire. Slottet kallas ofta för "Skottlands Neuschwanstein" eftersom det påminner om det världsberömda tyska slottet Neuschwanstein.

Slottet användes som primär inspelningsplats för filmatiseringen av *Hamlet* år 1990 med Mel Gibson. Även filmen *Braveheart* som handlar om den skotske frihetskämpen William Wallace, med Mel Gibson, är delvis inspelad här. Slottet med tinnar och torn är ett riktigt sagoslott med 189 rum och stor trädgård.

Efter slottsvandring och den kända falkeneringsuppvisningen, inköp i slottsbutiken och lunch for vi vidare till **Scrabster**.

På vägen passerade vi **Thurso** och **Wick** som har världens kortaste gata Ebenezer Place, 2,05 meter. Vi stannade också i den nordligaste lilla orten på fastlandet, **John O'Groats** och där mötte vi den omtalade starka blåsten. Där finns också en stor och hög vägvisare som visar avstånd till flera platser på jorden.

Tisteln som är Skottlands nationalblomma ses som symbol överallt och står för motståndskraft och stolthet. Många bilar har vit nummerskylt fram och gul bak.

Varför?

Vi lämnar Skottland, tar färja, 90 min, till **Stromness**. Därifrån blir det en sen busstur till **Kirkwall** och Kirkwall Hotel.

*Skottlands nordligaste plats
John Ó Groats*

Dag 3

Kirkwall och Orkneyöarna

Vi är nu på Orkneyöarna och ön Mainland!!

Strålande sol. Dags att besöka en del platser som vi läst om. Lokalguide tar oss till byn **Skara Brae**. Byn kom i dagen efter en svår storm 1850. Bosättningen som är väl bevarad består av åtta stenhus. Husen var byggda av sten, kökkenmödding var ett bra skydd runt huskropparna och sanden fyllde ut själva huskropparna.

Arkeologer har uppskattat att det har bott 50–100 personer i byn. Skara Brae har kallats för "Skottlands Pompeji". En helt otrolig plats i ett kargt landskap.

År 1999 upptogs bosättningen på Unescos världsarvslista.

Byn Skara Brae

Vi fortsätter resan till stenformationerna **Ring of Brodgar och Stones of Stenness**. Stencirkeln står på en höjd mellan sjöarna Loch Harray och Loch Stenness. Från början bestod cirkeln av 60 stenar varav 27 finns kvar nu. Cirkelns närhet till Stenness stående stenar och en gravplats, Maeshowe, gör att det antas att platsen hade stor betydelse. Båda formationerna är sedan 1999 upptagna i världsarvet "Heart of Neolithic Orkney."

På eftermiddagen utforskade vi Stromness på egen hand.

Dag 4

St. Magnuskatedralen, The Orkney Museum m.m.

Vi började dagen med ett besök i den mäktiga **St. Magnuskatedralen** som är rest över Magnus den helige som dräptes år 1115. St. Magnuskatedralen (även kallad Kirkwallkatedralen) påbörjades år 1137 av vikingajarlen Ragnvald till ära för hans morbror Sankt Magnus. Den ursprungliga delen är byggd i normandisk stil samt senare i gotisk stil med karakteristiska block av röd och gul sandsten. Stora delar av byggnaden visar likhet med Nidaros domkyrka i Trondheim. Katedralen kallas ofta för "The Light in the North" (Ljuset i norr).

St. Magnuskatedralen

Vi fortsatte rakt över gatan till **The Orkney Museum** som är ett historiskt museum och visar historia från stenåldern, pikterna, vikingarna, medeltiden till idag. Museet grundades år 1968. Det var ett mycket välorganiserat och fint museum.

Vi lämnade Kirkwall för ett besök på **Italian Chapel**.

Det italienska kapellet är ett mycket utsmyckat katolskt kapell på Lamb Holm i Orkney. Det byggdes under andra världskriget av 550 italienska krigsfångar, som inkvarterades på den tidigare obebodda ön medan de byggde Churchill-barriärerna öster om Scapa Flow. Med lägrets katolska präst kom de överens om att få bygga en plats för tillbedjan. Kapellet byggdes av fångarna av begränsat material. Byggnaden består i form av ett plåttabernakel och två Nissen-hyddor som är sammanfogade ände mot ände. Fångarna dekorerade hela interiören.

Italian Chapel

Kapellet används fortfarande för gudstjänster och är fortfarande en populär turistattraktion med över 100 000 besökare varje år. Det har blivit en av de mest kända symbolerna för försoning i Storbritannien. År 2014 hölls en särskild mässa i kapellet för att markera dess 70-årsjubileum. Det är ett mycket vackert kapell och vi var alla berörda av dess historia.

Vi gjorde även ett besök på **Orkney Brewery** för information om företaget och provsmakning av deras produkter. Tillsammans åt vi middag på restaurang Albert Hotel innan vi ganska trötta gick ombord på färjan till Lerwick, Shetland

Dag 5

Shetland och Lerwick

Efter sju timmars färjetransport anländer vi till **Lerwick**. Sol och vackert väder. Vår lokalguide tar hand om oss och visar oss Lerwick både till fots och med buss. Vi har nu alla sett den gröna dörren till det hus som Jimmy Pérez bodde i.

"Jimmy Pérez bostad"

Vi for vidare med buss till **Shetlands Museum** som visar Shetlands kultur och historia på ett pedagogiskt sätt med allt från vikingatid till nutid. Alldeles bredvid museet ligger **Mareel Art Café**, öns centrum för konstutställningar, livemusik, filmvisningar och passande nog även lämpligt för en lunch.

På eftermiddagen besökte vi **The Shetland Croft House Museum**, som är ett traditionellt och varsamt bevarat torpmuseum (så kallat *croft house*) beläget i Boddam. Museet visar hur livet på ett shetlandskt småbruk såg ut under slutet av 1800-talet. Byggnaden är ett tidstypiskt hus med vasstak, robusta stenväggar och mycket lågt till tak som konstruerats för att stå emot Shetlands tuffa väder. Huset beboddes faktiskt ända fram till slutet av 1960-talet. Kvällen avslutades med middag i **Scalloway**, en gång huvudstad på ön.

Dag 6

Mer Shetland

Dagen börjar med besök vid fyren **Sumburgh Head**, den sydligaste punkten på Shetlandsöarnas huvudö Mainland. Fyren, som är den äldsta på Shetlandsöarna, ritades av ingenjör Robert Stevenson, som efter en inspektionstur i augusti 1815 hade bedömt platsen som lämplig. Fantastisk utsikt över det kuperade landskapet och havet. Några fåglar kretsade runt bergsskrevorna dock inga lunnefåglar. De hade lämnat ön.

Fyren Sumburgh Head

Vi åker vidare till **Jarlshof Prehistoric**. Jarlshof rymmer mer än 4 000 år av mänsklig bosättning på en och samma plats. Bland upptäckterna som gjorts här finns ovala bronsåldershus, en brosch och styrhytter från järnåldern, fornnordiska långhus, en medeltida gård och ett länshöghus från 1500-talet. Tillbaka till Lerwick där några av oss intog lunch på franska restaurangen "C'est la Vie".

Lite inköp av stickade tröjor, garn, vykort med lunnefåglar och shortbread lockade nog en del. Därefter buss åter tillbaka till Scalloway och gemensam middag på hotellet med avtackning av vår reseledare Marie.

Dag 7

St. Ninian's Isle

Dags att checka ut från hotellet och från Shetland senare på eftermiddagen.

Men först ett besök på **St. Ninian's Beach & Island**. Bland Shetlands många slående kustdrag finns tombolo, eller ö, som förbinder St. Ninian's Isle med Shetlands fastland, den är femhundra meter lång och den finaste i sitt slag i Storbritannien. Denna unika strand har också tilldelats ett Keep Scotland Beautiful [Seaside Award](#) och rankades 2022 som Skottlands bästa strand . Den består mestadels av snäcksand och är särskilt slående sett ovanifrån.

För de modiga fanns ett ypperligt tillfälle till ett dopp men ingen tyckte det var ett bra förslag. Vädret bjöd på moln och ganska stark blåst.

Vi åkte vidare till en utsiktsplats som bjöd på en hisnande men också nästan skrämmande miljö med enorma klippor som stupade djupt ner i ett forsande hav. Platsen tog formligen andan av mig.

Det vilda landskapet
Dore Holm

På vägen tillbaka såg vi en stor brant klippformation DORE HOLM som också kallas för den "drickande hästen" då den ser ut så från rätt håll.

"Den drickande hästen"

Lunch i det fria ”inköpt av alla på COOP). Sista stoppet på Shetland blev i **Vidlin** och **The Cabin Museum** som inrymmer en unik samling föremål och fotografier som visar Shetlands bidrag till båda världskrigen. Det ger också inblick i öns arv inom jordbruk, fiske och valfångst. Samlingen grundades 1978 . Det är eftermiddag och bussen tar oss till terminalen för nattfärja till Aberdeen.

Dag 8

Aberdeen och Landvetter

Nu är vi tillbaka på skotska fastlandet och åker söderut längs östkusten till **Dunnottar Castle**, en slottsruin utanför Stonehaven i Aberdeenshire belägen på en utskjutande klippa som stupar ner i havet. Utsikten över Nordsjön är storslagen.

Slottet har en lång och blodig historia där bl.a. pikterna lär ha bott. Tusentals besökare lockas dit varje år för att se slottet och lära känna dess dramatiska historia.

Dunnottar Castle

Vi fortsätter till **Stonehaven**, en charmig kuststad och fiskeläge. Den långa strandpromenaden gav möjlighet till att promenera och också hitta trevliga ställen för fika och lunch i strålende sol.

.Med detta besök i Aberdeen avslutas vår vecka.

Återstår flyg till Landvetter via Amsterdam.

Sammanfattning: Jag har haft 8 dagar fulla av nya intryck. Har fått uppleva helt fantastisk natur med omväxlande bördiga åkrar, kala ljunghedar och spår av torvbrytning, oändliga vällagda stengårdsgårdar, hisnande stup, höga klippor rakt ner i brusande hav. Betande får i stor mängd och svarta kor. Museer, ruiner och slott som alla berättar en historia om folk, seder och levnadsförhållanden. Kan inte mer begära.

Anita Alriksson